

Disputatsforsvar ved Europæisk Etnologi, Saxo-instituttet, Det Humanistiske Fakultet, Københavns Universitet, 2. september, auditorium 4A-0-69, kl. 13.00

LIVSFORMER I EN VERDEN UNDER FORANDRING

Niels Jul Nielsen

Er vores samtid så kompleks, at den unddrager sig egentlig forklaring og bedst lader sig beskrive som flydende og tilfældig, og er den sociale identitet i vor tid nærmest blevet et individualiseret projekt? Nej, ikke ifølge en ny doktordisputats fra Europæisk Etnologi på Københavns Universitet. I disputatsen *Livsformer i en verden under forandring* er tesen, at vores egen tid ikke principielt adskiller sig fra andre historiske epoker, og at den også kan beskrives, forstås og forklares som en sameksistens af forskellige mulige måder at leve på inden for distinkte samfundsmæssige helheder.

I disputatsen udforskes, hvordan forskellige livsformer i Danmark har håndteret de store forandringer med åbne grænser, frihandel og konkurrencestat, der fulgte i kølvandet på Den kolde krigs afslutning, og hvordan billedet er i dag, hvor nye geopolitiske hensyn igen udfordrer globalisering og neoliberal politik.

Gennem et omfattende etnografisk feltarbejde giver disputatsen et indblik i, hvilke arbejds- og familieliv der leves i dag, ligesom den undersøger, hvordan disse har undergået gennemgribende forandringer over det foregående halve århundrede. Der er foretaget optegnelser i familier, på virksomheder og hos myndigheder; dvs. blandt arbejdere, specialister, managere, ejerledere, investorer og offentligt ansatte. Feltarbejdet er bl.a. udført i Danmark og især i en region, hvor et tilsvarende projekt blev lavet omkring 1980, således at nutidsanalyserne får historisk dybde.

Forandringerne på lokalt plan og i almindelige menneskers hverdagsliv er konsekvent set i sammenhæng med den danske stats skiftende vilkår og vedholdende arbejde med at forblive en betydningsfuld og anerkendt aktør i det internationale statssystem. Den globale dimension, der er afgørende for, hvilke stater og livsformer der er bæredygtige i et konstant omskifteligt statssystem, belyses konkret med analyser af Kinas udvikling og betydning, bl.a. baseret på et stort feltarbejde foretaget i kinesiske storbyer og landdistrikter.

Med afsæt i den etnologiske stats- og livsformsteori videreudvikler disputatsen, i dialog med det brede samfunds- og kulturvidenskabelige felt, de begreber og analytiske indsigter, som blev grundlagt i dansk etnologi i 1980'erne. Og som lige siden – empirisk såvel som teoretisk – er blevet udforsket, udfordret og udviklet med henblik på at skærpe forståelsen af sammenhænge og dynamikker mellem hverdagspraksisser, livsformer og statslige anerkendelseskampe.

Disputatsen består af bogen *Mellem storpolitik og værkstedgulv – den danske arbejder før, under og efter Den kolde krig* (2004), fem artikler (udgivet 2013-18) om migrantarbejdere på nutidens danske arbejdsmarked samt 9 (af 15) kapitler fra bogen *Life-Modes in a Changing World Order*, der er under udgivelse (sammen med Thomas Højrup) på Aalborg Universitetsforlag (2 bd., 1.500 s.). Dertil er der udarbejdet en sammenfattende redegørelse, *Livsformer i en verden under forandring* (77 s.), i forbindelse med disputatsen. Redegørelsen kan læses [her](#). De øvrige afhandlinger er fremlagt til gennemsyn på Saxos bibliotek.

Efter forsvaret er Saxo-instituttet vært for en reception.